

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

ZAKRES PODSTAWOWY I ROZSZERZONY

1. Podstawa programowa

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia, załącznik nr 1.

2. Formy oceniania

Przedmiotem sprawdzania i oceniania bieżącego są wiadomości i umiejętności ucznia nabyte i prezentowane podczas lekcji w formie:

- pracy klasowej (wypracowania o charakterze maturalnym),
- sprawdzianu z większej partii materiału (działu, epoki),
- testu historycznoliterackiego,
- pracy z tekstem nieliterackim (test język polski w użyciu),
- ustnej wypowiedzi ucznia z zakresu trzech ostatnich tematów,
- ustnej wypowiedzi o charakterze maturalnym,
- kartkówki, przeprowadzonej na początku lub końcu lekcji, sprawdzającej ostatnio nabyte wiadomości i umiejętności uczniów (z trzech ostatnich tematów),
- pracy w grupach,
- dyktanda,
- recytacji,
- innych form mających na celu sprawdzenie praktycznych umiejętności polonistycznych uczniów, tj. referatów, streszczeń, notatek, w tym notatek syntetyzujących, interpretacji utworów literackich bądź ich fragmentów, sprawozdań, recenzji, planów, rozprawek, esejów, konspektów, charakterystyk, itp.,
- niewerbalnych wytworów pracy (np. album, plakat, słuchowisko, film, prezentacja multimedialna).

3. Przedmiot oceniania

Ocenie podlega: poprawność merytoryczna wypowiedzi ustnej i pisemnej ucznia zgodna z ustaleniami wymagań edukacyjnych przyjętych dla poszczególnych klas i poziomów, samodzielność w rozwiązywaniu zadań i problemów, kreatywność, twórcza postawa ucznia w realizacji podjętych zadań, jakość, jasność, precyzja, językowa i stylistyczna poprawność formułowanych myśli, kultura i estetyka wypowiedzi ustnej i pisemnej, aktywność ucznia podczas lekcji.

4. Kryteria oceniania

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny.

Ocena niedostateczny

Uczeń:

- nie zdobył podstawowych wiadomości określonych w podstawie programowej w zakresie wiedzy historycznoliterackiej;
- nie zna treści i problematyki lektur obowiązkowych;
- nie opanował podstawowych umiejętności redagowania wypowiedzi argumentacyjnych;
- nie ma elementarnej wiedzy o języku.

Ocena dopuszczający

Uczeń:

- ma fragmentaryczną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- pobieżnie zna treść i problematykę lektur obowiązkowych;
- rozpoznaje tylko podstawowe związki przyczynowo - skutkowe w zakresie wiedzy o kulturze;
- sytuuje w czasie i przestrzeni tylko najważniejsze wydarzenia literackie;
- odszukuje tylko najważniejsze informacje w tekście nieliterackim;

- objaśnia z pomocą nauczyciela znalezione informacje;
- posługuje się podstawowymi odmianami polszczyzny;
- dostrzega i koryguje niektóre typy błędy językowe;
- przedstawia przy pomocy nauczyciela wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje z pomocą nauczyciela teksty własne.

Ocena dostateczny

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma częściową wiedzę i spełnia podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- zna treść i problematykę większości lektur obowiązkowych;
- wskazuje podstawowe wydarzenia literackie;
- przyporządkowuje wcześniej poznany tekst kultury (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) do określonej epoki literackiej;
- dokonuje elementarnej analizy porównawczej utworów;
- wykorzystuje znalezione informacje i przeprowadza analizę źródeł informacji;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- dostrzega różne typy błędów językowych;
- przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje teksty własne;
- aktywnie słucha wykładu i potrafi go streścić;
- odróżnia fakty od opinii.

Ocena dobry

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma podstawową wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w typowych sytuacjach;
- dobrze zna treść i problematykę lektur obowiązkowych;
- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji wskazanego tekstu kultury w kontekście macierzystym;
- znajduje i porównuje informacje w różnych źródłach (nie tylko pisanych);
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcie błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie.

Ocena bardzo dobry

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma pełną wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w różnych sytuacjach problemowych;
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej;
- samodzielnie interpretuje tekst literacki w różnych kontekstach;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór;
- przeprowadza różnorakie interpretacje tekstów kultury;
- samodzielnie ocenia wydarzenia kulturalne;
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi wykonać notatki w różnorodny sposób;
- formułuje własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji.

Ocena celujący

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma pełną wiedzę historycznoliteracką i posługuje się nią w różnych trudnych sytuacjach problemowych;
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem trudny tekst literacki i samodzielnie go interpretuje;
- bezbłędnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania nowego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym, artystycznym;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury i je ocenia;
- zna dodatkową literaturę krytyczną dotyczącą sztuki i wydarzeń kulturalnych, stosuje tę wiedzę w różnych sytuacjach problemowych;
- bezbłędnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- potrafi swoją wiedzę zainteresować innych;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji.

5. Zasady oceniania

1) Oceny z prac klasowych oraz sprawdzianów/testów z większej partii materiału (działu, epoki) mają wagę

2. Pozostałe oceny mają wagę 1.

2) Wszystkie prace pisemne oceniane są wg skali:

98-100% pkt celujący

90-97% pkt bardzo dobry

75-89% pkt dobry

55-74% pkt dostateczny

40-54% pkt dopuszczający

0-39% pkt niedostateczny

3) Każdy uczeń powinien w ciągu półrocza otrzymać co najmniej jedną ocenę za:

- wypowiedź ustną/kartkówkę,
- sprawdzian/test,
- pracę klasową,
- zadanie domowe lub inną formę pracy (w tym m.in. za aktywność).

4) Sposoby powiadamiania uczniów o terminach kontroli wiadomości i umiejętności oraz o zakresie materiału przewidzianego do kontroli:

- praca klasowa, sprawdzian/test – termin i zakres powinny być zapowiedziane co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem,
- kartkówka lub bieżąca odpowiedź (materiał z trzech ostatnich tematów) nie wymaga uprzedzenia uczniów,
- odpowiedź ustna z większej partii materiału powinna być zapowiedziana co najmniej na tydzień przed terminem jej przeprowadzenia i poprzedzona podaniem zakresu materiału, który ma przygotować uczeń,
- wypracowanie domowe uczeń realizuje w ciągu jednego tygodnia (w wyjątkowych przypadkach nauczyciel może przedłużyć ten termin),
- recytację, inscenizację poprzedza minimum (w zależności od trudności i długości tekstu) tygodniowy okres na ich przygotowanie,
- inne formy – terminy i zakres materiału uzależnione są od ich stopnia trudności; nauczyciel ustala je w porozumieniu z uczniami.

5) Zasady poprawiania ocen

Uczeń może poprawić raz każdą ocenę z pracy pisemnej z wagą 2 w terminie ustalonym przez nauczyciela.

O sposobie, formie i terminie poprawy ocen decyduje nauczyciel. Ocena poprawiana, jak i poprawiona są brane pod uwagę przy klasyfikacji. W przypadku, gdy uczeń uzyska ocenę niższą niż ocena poprawiana,

nauczyciel nie wpisuje jej do dziennika. Uczeń zobowiązany jest napisać wszystkie wskazane przez nauczyciela prace pisemne. Jeśli uczeń był nieobecny na sprawdzianie, przystępuje do niego w dodatkowym

terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Niezaliczone zaległości mogą skutkować obniżeniem śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej.

6) Oceny klasyfikacyjne

Ocena klasyfikacyjna (śródroczna i roczna) powinna odzwierciedlać stopień opanowania wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych oraz wkład pracy, zaangażowanie i systematyczność ucznia w ich przyswojenie. Oceny klasyfikacyjne ustala nauczyciel, kierując się stopniem spełnienia przez ucznia kryteriów określonych w wymaganiach edukacyjnych oraz stopniem opanowania treści podstawy programowej, z uwzględnieniem średniej ważonej ocen bieżących z pierwszego półrocza (ocena śródroczna) oraz pierwszego i drugiego półrocza (ocena roczna).

Laureaci i finaliści Olimpiady Literatury i Języka Polskiego są zwolnieni z egzaminu maturalnego z języka polskiego, a zwolnienie jest równoznaczne z otrzymaniem oceny najwyższej; ponadto otrzymują z danych zajęć edukacyjnych celującą roczną ocenę klasyfikacyjną.